

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 173/02-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej v konaní o sťažnosti Ing. E. T., bytom Rakúsko, zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., B., vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 179/97 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. E. T. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 179/97 porušené bolo.

2. Ing. E. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25 000,-- Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný nahradiť Ing. E. T. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške 12 000,-- Sk (slovom dvanásťtisíc slovenských korún) na účet advokátky JUDr. K. D., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 17. júna 2002 doručené podanie Ing. E. T. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom Rakúsko, zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., B., ktorým namietal zbytočné prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 7 C 179/97 o jeho návrhu na rozvod manželstva a na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Pretože podanie sťažovateľa nespĺňalo zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd ho listom z 8. júla 2002 vyzval na jeho doplnenie. Keďže sťažnosť sťažovateľa po jej doplnení spĺňala zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ústavný súd nezistil ani dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, 9. októbra 2002 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietajúcej postup Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 179/97 uviedol:

„Dňa 19. 6. 1997 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava IV návrh na rozvod manželstva – navrhovateľ Ing. E. T., bytom vtedy B.

V dňoch 8. 1. 1998 a 1. 4. 1998 sme príslušnému súdu doložili požadované potrebné doklady. Prvé pojednávanie sa konalo po roku s náhradnou sudkyňou, v prvom polroku 1998. Podľa priebehu pojednávania bolo evidentné, že náhradná sudkyňa nemala záujem konanie doviest' do konca, a preto bolo po niekoľkých minútach odročené, bez určenia ďalšieho termínu.

Nakoľko sa vo veci ďalej nekonalo, požiadali sme listom zo dňa 12. 11. 1998 o skoré vytýčenie termínu pojednávania z dôvodu, že situácia medzi stranami sa len zhoršovala, hlavne zo strany odporkyne, ktorá nemala záujem vôbec komunikovať s navrhovateľom.

Ďalší termín pojednávania bol určený na jeseň 1998 a taktiež s bezvýznamným výsledkom.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na september 1999, ktoré už malo konečne normálny priebeh až na záver, kde náhradná – zastupujúca sudkyňa nevyočula podrobne ani jednu stranu a uzavrela pojednávanie s tým, že dala návrh na preskúmanie problému okolo nášho spoločného maloletého dieťaťa S., súdnym znalcom. Podľa názoru sťažovateľa to nebolo potrebné.

Vymenovaná súdna znalkyňa mala na vypracovanie znaleckého posudku lehotu 30 dní.

Termín na vypracovanie posudku nebol vôbec dodržaný, pravdepodobne pre dlhodobú práceneschopnosť znalkyne. Až na viaceré urgencie zo strany sťažovateľa, ako aj o žiadosť o pridelenie inej znalkyne, z dôvodu, aby sa môj návrh na rozvod už konečne ukončil a taktiež urgencie súdu BA IV, sa s problematikou oboznámila až v priebehu mája – júla 2001, t. j. po viac ako 18 mesiacov od určenia termínu. Ako je možné, že súd nemá vôbec záujem urýchlenie prípadu, prípadne o výmenu príslušnej znalkyne?

V októbri 2001 podal sťažovateľ prvú sťažnosť na činnosť Okresného súdu BA IV, s tým, že sa mu zdá, že ide o priedaň v jeho konaní, ako aj o obmedzovanie určitej ľudskej slobody a práv.

Sťažnosť sťažovateľa bola postúpená na prešetrenie podpredsedníčke Okresného súdu Bratislava IV, ktorá po prešetrení skutočností uvedených sťažovateľom sa mu listom zo dňa 30. 4. 2002 ospravedlnila a uznala priedaň v konaní s príslubom vyriešiť svoju vec čo najrýchlejšie.

Ani ďalšie telefonické urgencie zo strany sťažovateľa nepohli s vecou, preto sa rozhodol sťažovateľ podať ďalšiu sťažnosť na Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré vo svojej odpovedi sťažovateľa ubezpečilo, že jeho spor bude sledovať a súčasne vyzvalo Okresný súd Bratislava IV na vykonanie potrebných krokov.

Ani táto výzva nemala ohlas u súdnej znalkyni, ona si stanovovala svoje termíny na vrátenie spisu na príslušný súd.

Sudkyňa, ktorá mala vec vrátenú, opätovne nastúpila na dlhodobú PN. Preto môžem len konštatovať, že môj spor sa bude ďalej naťahovať a ani sa neuzavrie.

Ďalšie pojednávanie bolo vytyčené na 24. 07. 2002 o 10.00 hodine, avšak bez uvedenia dôvodu bolo znovu preložené na september.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj ďalšiu skutočnosť, že sťažovateľ by rád uzavrel nové manželstvo, ktoré nemôže uzavrieť z vyššie uvedených príťahov, navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:

Rozvodový spor sťažovateľa č. sp. 7 C 179-97-47 je skutočne prietahovým sporom, pretože ako je možné, že jedno rozvodové konanie nie je príslušný súd schopný ukončiť po 5-tich rokoch, čím obmedzuje ľudské práva a slobody sťažovateľa, ako aj uzavrieť nové manželstvo, venovať sa novej rodine a dieťaťu. Takýmto postupom bola sťažovateľovi spôsobená právna neistota, ktorá mu spôsobila ako morálne, tak aj materiálne škody.

V konečnom dôsledku boli porušené ľudské práva občanov, ktoré nám dáva Ústava SR.

Súčasne sa sťažovateľ v zmysle ustanovení § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde domáha primeraného finančného zadostučinenia – nemajetkovej škody vo výške 500 000.- Sk, a to z dôvodov príťahov vyššie uvedených, straty času sťažovateľa, porušenia jeho osobných a ľudských práv.“

Po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie sa ústavný súd podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde obrátil na Okresný súd Bratislava IV so žiadosťou o vyjadrenie k sťažnosti. Predsedníčka Okresného súdu Bratislava IV na výzvu ústavného súdu v liste z 28. októbra 2002 (Spr. 3510/02) uviedla:

„Návrh na rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu bol podaný na Okresný súd Bratislava IV dňa 19. 6. 1997 a je vedený pod sp. zn. 7 C 179/97. Následne v označenej právnej veci boli vykonané nasledovné úkony:

- Úkonom zo dňa 25. 11. 1997 bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za návrh a na doplnenie listinných dôkazov*
- Navrhovateľ časť dokladov predložil súdu dňa 8. 1. 1998, súdny poplatok zaplatil dňa 19. 2. 1998 a zbytok dokladov predložil 1. 4. 1998.*
- Úkon zo dňa 25. 5. 1998 bol určený termín pojednávania na deň 23. 6. 1998*
- Na pojednávaní dňa 23. 6. 1998 súd vykonal zmierovacie konanie manželov, pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom návštevy centra poradensko-*

psychologických služieb, o tejto skutočnosti súd centrum písomne upozornil listom zo dňa 24. 6. 1998, opakovane listom zo dňa 12. 10. 1998.

- *Dňa 11. 11. 1998 centrum oznámilo súdu písomne, že manželia sa do poradne nedostavili*
- *Úkonom zo dňa 15. 2. 1999 bol určený termín pojednávania na deň 6. 4. 1999, ktoré bolo odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne a zároveň bolo pojednávanie odročené na deň 1. 6. 1999.*
- *Na pojednávanie dňa 1. 6. 1999 sa nedostavila odporkyňa, právna zástupkyňa odporkyne, ktorá svoju neúčast' písomne ospravedlnila a žiadala o odročenie pojednávania a kolízny opatrovník. Pojednávanie bolo odročené na 6. 9. 1999*
- *Dňa 16. 9. 1999 súd pojednával do merity veci a po vykonaní dôkazov bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania v časti o úprave styku.*

Uvádzané skutočnosti jednoznačne nepotvrdzujú tvrdenia sťažovateľa, nakoľko všetky pojednávania boli odročované na konkrétne termíny a dňa 16. 9. 1999 pojednávanie viedla zákonná sudkyňa podľa rozvrhu práce.

Z obsahu spisu ďalej bolo zistené, že:

- *Dňa 30. 9. 1999 bolo vypracované uznesenie o ustanovení znalca, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 10. 1999*
- *Ustanovenej znalkyni PhDr. S. N. spis bol doručený na vypracovanie znaleckého posudku dňa 22. 11. 1999.*

Následne vo veci bol priet'ah v konaní, nakoľko ustanovená znalkyňa nerešpektovala 30-dňovú lehotu na predloženie znaleckého posudku. Tento priet'ah bol zistený i v rámci šetrenia sťažností sťažovateľa s ktorým bol oboznámený písomne dňa 7. 5. 2002.

I keď došlo k personálnej zmene sudcu v odd. 7 C (doterajšia zákonná sudkyňa od 1. 7. 2000 začala pôsobiť na Okresnom súde v Pezinku) nová poverená sudkyňa tohto oddelenia vo veci plynule konala čo potvrdzuje skutočnosť, že dňa 23. 5. 2001 vyzvala znalkyňu, aby obratom predložila znalecký posudok, alebo spis vrátila súdu. Na tento list znalkyňa reagovala listom zo dňa 30. 5. 2001 v ktorom svoju nečinnosť žiadala ospravedlniť dlhodobou práceneschopnosťou a prísľubom o predloženie znaleckého posudku v najkratšom možnom čase.

Sudkyňa listom zo dňa 4. 7. 2001, ktorý znalkyňa osobne prevzala 11. 7. 2001 opätovne urgovala predloženie znaleckého posudku, resp. označeného spisu.

Znalkyňa listom zo dňa 9. 10. 2001 oznámila súdu, že vo veci už vykonala rozhovory s účastníkmi konania, potrebuje ešte vykonať odborné vyšetrenie mal. dieťaťa, ktoré zatiaľ nevykonala pre neustále prekážky na strane matky mal. dieťaťa. Zároveň oznámila, že mal. dieťa pozvala na vyšetrenie 16. 10. 2001 a následne neodkladne vypracuje posudok.

Listom zo dňa 22. 11. 2001 sudkyňa opäť pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty urgovala znalkyňu o predloženie znaleckého posudku, alebo vrátenia spisu bez vypracovania znaleckého posudku.

Sudkyňa uznesením č. k. 7 C 179/97 zo dňa 7. 3. 2002 uložila znalkyni poriadkovú pokutu vo výške 5 000,- Sk a zároveň opätovne listom zo dňa 7. 3. 2002 vyzvala znalkyňu, aby obratom vrátila spis 7 C 179/97.

Podľa úradného záznamu v spise sudkyňa dňa 11. 3. 2002 nečinnosť znalkyne telefonicky signalizovala pracovníčke oddelenia znalcov a tlmočníkov Krajského súdu v Bratislave.

Na opakovanú urgenciu znalkyňa telefonicky prisľúbila sudkyni zaslanie znaleckého posudku do konca mesiaca marec 2002.

Listom zo dňa 10. 4. 2002 doručený súdu 16. 4. 2002 znalkyňa sa opäť ospravedlnila na nedodržiavanie termínu zo zdravotných dôvodov a uviedla, že znalecký posudok predloží súdu záväzne do 2. 5. 2002.

Listom zo dňa 26. 4. 2002 pod Spr. 3033/2002 bola predsedníčke Krajského súdu v Bratislave signalizovaná nečinnosť znalkyne a jej prehodnotenie ďalšieho zotrvania v zozname znalcov. Po prešetrení predsedníčka Krajského súdu v Bratislave listom zo dňa 16. 5. 2002 pod sp. zn. Spr. 3410/2002 uložila znalkyni výstrahu.

Znalecký posudok bol predložený súdu dňa 2. 5. 2002.

Zákonná sudkyňa úkonom zo dňa 25. 6. 2002 určila termín pojednávania na deň 24. 7. 2002 a zároveň doručila znalecký posudok účastníkom konania.

Z dôvodu určenia termínu hospitalizácie v nemocnici zákonnej sudkyne, bol neodkladne termín pojednávania na deň 24. 7. 2002 zrušený a zároveň určený ďalší termín pojednávania na deň 9. 9. 2002.

Na pojednávaní dňa 9. 9. 2002 bolo vo veci rozhodnuté rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28. 10. 2002.

Opakovane je potrebné konštatovať, že sa nepotvrdili tvrdenia sťažovateľa, nakoľko ani v jednom prípade nebolo odročené pojednávanie bez udania dôvodu.

S poukazom na vyššie uvedené dovoľujem si konštatovať, že prieťahy v označenej právnej veci boli jednoznačne zavinené nečinnosťou znalkyne. Súd na odstránenie týchto prieťahov využil všetky zákonné prostriedky (opakované výzvy, poriadková pokuta, signalizácia krajského súdu, uložená výstraha), preto nedošlo k zbytočným prieťahom zo strany súdu. Na základe týchto skutočností navrhujem, aby Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť zamietol.“

Kedže žiaden z účastníkov konania netrval na ústnom pojednávaní, ústavný súd konal a rozhodol o sťažnosti sťažovateľa bez nariadenia ústneho pojednávania.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri

kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Preskúmaním doterajšieho konania pred Okresným súdom Bratislava IV ústavný súd zistil nasledovné skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu Okresného súdu Bratislava IV zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 179/97 išlo o rozvod manželstva sťažovateľa a úpravu práv rodičov k maloletému dieťaťu po rozvode. Takéto konanie právne zložité nie je [§ 23 až 29 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“)], pričom aj metodika postupu súdov v takýchto veciach je jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou. Zákon o rodine tiež umožňuje, aby sa riešenie určitých otázok spätých s rozvodom dosiahlo dohodou rodičov, ktorú súd len schváli (§ 26 ods. 2 zákona o rodine), resp. takáto dohoda ani schválenie súdu nepotrebuje (§ 27 ods. 1 zákona o rodine). V konaniach o zániku manželstva nemožno hovoriť ani o faktickej zložitosti veci, hoci pri rozhodovaní súdu o úprave styku rodičov s dieťaťom po rozvode ide spravidla o posúdenie skutočností, ktoré si vyžadujú odborné znalosti, a preto vyvstáva potreba ustanovenia súdneho znalca podľa § 127 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že pred Okresným súdom Bratislava IV išlo o konanie, ktoré nemožno považovať ani za právne a ani fakticky zložité, takže pri jeho sústredenom postupe bolo možné rozhodnúť bez zbytočných prietáhov. Na právnu ani faktickú zložitosť veci vedenej pod sp. zn. 7 C 179/97 napokon nepoukázal ani Okresný súd Bratislava IV vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa. Toto konanie bolo medzičasom právoplatne ukončené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 9. septembra 2002, ktorým manželstvo sťažovateľa rozviedol a schválil dohodou rodičov o úprave ich práv a povinností k maloletému dieťaťu.

2. Ďalším kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v konaní sp. zn. 7 C 179/97, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho

konania. Ústavný súd hodnotil postup sťažovateľa ako aktívny a súčinnosťný, keďže sa aktívne zúčastnil všetkých nariadených pojednávaní, na výzvu súdu mu včas poskytoval všetky nevyhnutné podklady a v termínoch 15. novembra 2001 a 30. januára 2002 sa sťažnosťami podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov domáhal urýchlenia konania vo svojej veci.

Z predloženého súdneho spisu, ako aj z príloh predložených sťažovateľom však ústavný súd zistil, že napriek takémuto prístupu sa sťažovateľ pričínil o doterajšiu dobu konania pred Okresným súdom Bratislava IV aj vlastným správaním (pričinením). Zatiaľ čo vo svojom návrhu na rozvod manželstva totiž sťažovateľ požadoval iba jeho rozvod a rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (v zmysle § 26 ods. 1 zákona o rodine), od roku 1999 od súdu požaduje aj rozhodnutie o úprave svojho styku s maloletou dcérou (§ 27 ods. 2 zákona o rodine). Úkon súdu, ktorým bol nariadený pohovor na Okresnom úrade Bratislava IV (odbore sociálnych vecí) „so zameraním na pohovor s maloletou vo veci stykov s otcom“ (15. februára 1999), žiadosť súdu sťažovateľovi o spresnenie jeho návrhu na úpravu styku s maloletou (15. februára 1999), výzva súdu z 1. júna 1999 na upresnenie „regulovaného osobného styku sťažovateľa s dcérou“ a napokon aj nariadenie znaleckého dokazovania (uznesením Okresného súdu Bratislava IV z 30. septembra 1999 za účelom zistenia vhodnosti styku maloletej s otcom) nemôžu ísť na ťarchu Okresnému súdu Bratislava IV, pretože dobu, ktorú súd potrebuje na vysporiadanie sa s rozšíreným návrhom účastníka súdneho konania, nemožno považovať za zbytočné prieskany v konaní.

Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že sťažovateľ až na záverečnom pojednávaní Okresného súdu Bratislava IV 9. septembra 2002 uviedol, že „netrvám na úprave styku s maloletou a túto vec mám záujem riešiť dohodou“, a s takýmto jeho stanoviskom vyslovila súhlas aj odporkyňa.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom v označenom súdnom konaní, bol postup samotného Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 7 C 179/97. V uvedenom období Okresný súd Bratislava IV nariadil celkom päť pojednávanií (23. júna 1998, 6. apríla 1999, 1. júna 1999, 16. septembra 1999 a 9. septembra 2002). Z uvedených pojednávanií sa dve z nich odročili, a to pre neúčast' zákonnej sudkyne (6. apríla 1999), resp. pre neúčast' odporkyne a kolízneho opatrovníka (1. júna 1999). V období od podania návrhu do 16. septembra 1999 súd konal v zásade bez zbytočných priet'ahov, keďže jeho činnosť smerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu po rozvode. O takomto prístupe súdu svedčia jeho opakované žiadosti o oznámenie príjmov účastníkov konania za určité obdobia, uznesenie súdu o ustanovení opatrovníka pre maloleťé dieťa (25. mája 1998), doporučené účastníkom konania návštevy Centra poradensko-psychologických služieb v Bratislave, žiadosti o zabezpečovanie ďalších podkladov nevyhnutných pre rozhodnutie o výživnom, výzvy sťažovateľovi na spresnenie jeho návrhu na úpravu styku s maloletou dcérou. V uvedenom období Okresný súd Bratislava IV konal už nielen o pôvodnom návrhu sťažovateľa, ale aj o jeho návrhu na úpravu styku otca s maloleťým dieťaťom. Vychádzajúc z tohto návrhu sťažovateľa súd svojím uznesením z 30. septembra 1999 ustanovil znalca z odboru klinickej psychológie detí na podanie znaleckého posudku a zodpovedanie súdom položených otázok rozhodujúcich pre jeho rozhodnutie o úprave styku otca s maloleťým dieťaťom.

Hoci spis bol ustanovenej súdnej znalkyni postúpený 22. novembra 1999, konajúca sudkyňa (ktorá nahradila pôvodnú zákonnú sudkyňu) urobila ďalší úkon až 23. mája 2001, t. j. až po 19 mesiacoch. Toto obdobie ústavný súd posúdil ako zbytočný priet'ah v konaní Okresného súdu Bratislava IV, keďže tento nekonal bez toho, že by jeho ďalšiemu postupu bránila zákonná prekážka. Obdobie od júna 2001 až do mája 2002 je charakterizované snahou Okresného súdu Bratislava IV o urýchlenie činnosti súdnej znalkyne a predloženie posudku nevyhnutného pre rozhodnutie súdu vo veci úpravy styku otca s maloleťým dieťaťom. Ústavný súd z predloženého súdneho spisu zistil, že konajúca sudkyňa využívala rôzne prostriedky na urýchlenie činnosti znalkyne, napríklad opakované urgencie z 23. mája 2001, 4. júla 2001, urgencia pod hrozbou poriadkovej pokuty z 19. novembra 2001,

poriadková pokuta vo výške 5 000,-- Sk zo 7. marca 2002. Ústavný súd už judikoval, že „Tolerovanie pasivity znalca... ústavný súd hodnotí ako súčasť postupu súdu, ktorý nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty... a teda ako taký, ktorý spôsobuje zbytočné prietahy v konaní“ (II. ÚS 10/01).

Berúc do úvahy celkovú nečinnosť Okresného súdu Bratislava IV v období pred júnom 2001, ako aj spôsob a rozsah použitých poriadkových opatrení podľa § 53 OSP v období jún 2001 až máj 2002 bol ústavný súd nútený konštatovať, že aj toto obdobie činnosti Okresného súdu Bratislava IV je poznačené zbytočnými prietahmi. Znalecký posudok bol napokon predložený 2. mája 2002 a vec bola ukončená 9. septembra 2002.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

1. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ požadoval finančné zadosťučinenie vo výške 500 000,-- Sk a v doplnení svojej sťažnosti odôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia takto:

„Rozvodový spor sťažovateľa je skutočne prietahovým sporom... a takýmto postupom bola sťažovateľovi spôsobená právna neistota, ktorá mu spôsobila ako morálne, tak aj materiálne škody“.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie aj prípadná náhrada škody.

Vzhľadom na celkovú dobu konania Okresného súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 7 C 179/97 a berúc tiež do úvahy, že sťažovateľ svojím postupom nesporne prispel k celkovej dĺžke konania, zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu vrátane pocitu neistoty sťažovateľa, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci bolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 25 000,-- Sk za primerané zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. K. D., ktoré vyčíslila sumou 29 250,-- Sk, a to za tri právne úkony a paušál podľa § 13 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Pri úhrade trov konania sťažovateľa je však potrebné postupovať podľa § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 a § 25 citovanej vyhlášky a pri výške priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2001, ktorá bola 11 963,-- Sk, ústavný súd priznal advokátke za tri úkony po 3 900,-- Sk a po 100,-- Sk režijný paušál, t. j. celkom 12 000,-- Sk.

Náhradu trov konania je Okresný súd Bratislava IV povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne (§ 31a ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003